

Beantwoording vragen raadsleden

Nummer	DOC-25-1047447
Zaaknummer	Z-24-539271
Datum waarop de vraag is gesteld:	6 mei 2025
Fractie:	Morgen!
Raadslid:	C. Neefjes
Afdeling	
Onderwerp	Raadvragen Morgen! spuitzonering
Portefeuillehouder	Jeroen Broeders
Termijn beantwoording is	30 dagen

1a	Klopt het dat t.a.v. de spuitzoneringsproblematiek geen eenduidige landelijke regels zijn waardoor iedere gemeente haar eigen uitgangspunten kan hanteren, en deze dus ook per gemeente kunnen verschillen?
antwoord	Het klopt dat er geen eenduidige landelijke regels zijn, er is inmiddels wel een grote hoeveelheid jurisprudentie over het onderwerp terug te vinden.
1b	Als er wel eenduidige regels en uitgangspunten zijn, kunt u die benoemen?
Antwoord	Momenteel is er alleen rechtspraak van de Raad van State waarin als uitgangspunt is opgenomen 50 meter spuitvrije zone moet worden aangehouden. Een kleinere mag volgens de rechtspraak, maar dit moet onderbouwd worden door een deugdelijke motivering gebaseerd op de specifieke locatie waar men het initiatief wil realiseren.
2a	Klopt het dat u, als er ruimtelijke ontwikkelingen aan de orde zijn, u bij spuitzoneringsafstanden in beginsel altijd uitgaat van 50 meter?
Antwoord	In onze Handreiking spuitzonering bij gevoelige functies nemen wij als gemeente het uitgangspunt om de 50 meter afstand te behalen. Mocht dit niet lukken, dan pas wordt er gekeken of er op basis van een onderzoek kan worden gemotiveerd om een kortere afstand te hanteren. Daarmee wordt de lijn van de Raad van State gevolgd.

2b	Een spuitzone rond een agrarisch bedrijf (of die nu 50 meter is of een andere afstand) is een zone die over gronden van de burens van betreffende agrariër valt, bestaat er wet- of regelgeving of jurisprudentie die een agrariër het recht geeft chemische bestrijdingsmiddelen op gronden van burens te laten neerdalen? Zo ja, benoem die?
Antwoord	De agrariër dient te voldoen aan de regels uit het besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Dit zijn voornamelijk preventieve maatregelen om eventuele schade te voorkomen, waaronder extra afstand aanhouden van oppervlaktewater, niet spuiten boven een bepaalde windsnelheid (bij snelheden hoger dan 5 m/s) en het toepassen van driftreducerende spuittechnieken.
3	Op 25-4-2024 zijn er twee bestemmingsplannen aangenomen m.b.t. woningbouw met naast liggend agrarisch gebied één in Hauwert en één in Zwaagdijk-West. Bij deze woningbouwprojecten zijn er maatregelen getroffen m.b.t. spuitzones. Vijf maanden daarvoor op 21-12-2024 is er in Andijk een bestemmingsplan vastgesteld voor een woonlocatie (Dijkweg 163) dat ook grenst aan een agrarisch bestemd gebied (zuidelijk aan Andijk 163) waar geen maatregelen zijn genomen m.b.t. spuitzones, er is daar zelfs geen rapport aangeleverd m.b.t. spuitzonering. Vraag: waarom speelt in Hauwert en Zwaagdijk-West spuitzonering wel een rol en waarom in Andijk niet?
Antwoord	Het bestemmingsplan Dijkweg 163 is eind 2023 vastgesteld. Toen was er nog niet de aandacht voor het onderwerp spuitzonering zoals er nu wel is. Het bestemmingsplan is desalniettemin onherroepelijk geworden.
4	Het 'spuitzoneren' met daar bijbehorende afstanden zijn het resultaat van juridische uitspraken (jurisprudentie) waarbij burgers van BESTAANDE woonbestemmingen in het gelijk gesteld werden inzake afstanden die een agrariër in acht moet nemen om een spuitvrije zone te waarborgen c.q. te hanteren t.o.v. BESTAANDE woonbestemmingen. Spuitzones zijn in beginsel afgedwongen door burgers met een bestaande woonbestemming en niet door agrariërs. Bent u dit met mij eens? Zo niet, motiveer!
Antwoord	De afstand is een resultaat uit een jarenlange jurisprudentielijn in de rechtspraak. Er zijn verschillende rechtszaken aangespannen, door omwonenden, van bestaande woningen, maar ook bewoners van een nieuwe woonwijk en door agrariërs zelf. De 50 meter afstand is door de Raad van State gebaseerd op beleid dat Gelderland ooit had vastgesteld omtrent spuitzone-afstanden.
5	Waar milieuzoneringen een afstand borgt tot de gevel van een woning, geldt dat niet voor een spuitzonering, een spuitzonerings-afstand geldt tot de grens van de woonbestemming of de grens van het woonperceel: ABRvS 16 augustus 2023, 202204200/1/R4, o.v. 13.4, bent u het daar mee eens?, zo niet, graag duidelijk gemotiveerd?
Antwoord	Dat klopt.

6	<p>U wenst de belangen van de agrarische ondernemers maximaal te borgen door een spuitzone te hanteren (b.v. 50 meter) bij nieuw te realiseren woongebieden/woonbestemmingen. Als u dit niet doet en u staat een nieuwe woonbestemming toe, direct grenzend aan een agrarisch perceel kunnen de gebruikers/bewoners van die nieuwe woonbestemming een spuitzone eisen bij de rechter ter bescherming van hun gezondheid. Deze mogelijkheid tot rechtsgang door de eigenaar/gebruiker van een (nieuwe) woonbestemming is dus het beperkende voor de agrarische ondernemer en in die zin kan het zijn of haar belang schaden. Klopt dit? Zo niet, motiveer!</p>
Antwoord	<p>Bij het hanteren van de 50 meter afstand probeert de gemeente de belangen van zowel de agrariër als de bewoners als de ontwikkelaar te borgen.</p> <p>De Raad van State beoordeelt aan de hand van twee toetsingscriteria.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een goed woon- en leefklimaat, voor degene die binnen spuitzone wonen. - Eventuele beperking in de bedrijfsvoering van de agrariër. <p>Als goed gemotiveerd kan worden dat er een kortere afstand dan 50 meter kan worden aangehouden, en zeker als eventuele beschermende maatregelen op het woonperceel worden genomen dan is dat in beginsel geen beperking voor de agrariër.</p>
7	<p>Het gestelde in vraag 4 betekent verder dat IEDERE BESTAANDE woonbestemming (dit in tegenstelling tot nieuwe vast te stellen woonbestemmingen) het recht heeft, of in ieder geval de mogelijkheid heeft, een spuitvrije zone te eisen, of anders gesteld elke agrariër is reeds beperkt, of kan beperkt zijn in zijn bedrijfsvoering in de nabijheid van een gevoelige BESTAANDE functie/woonbestemming: ABRvS 16 augustus 2023, 202204200/1/R4, o.v. 13.4, bent u het met mij eens?, zo niet, graag duidelijke motivatie.</p>
Antwoord	<p>Bewoners kunnen alleen bij de Raad van State beroep instellen zolang het bestemmingsplan (nu gewijzigde omgevingsplan) nog niet onherroepelijk is vastgesteld. Zodra deze onherroepelijk is, staat er geen beroep meer open tegen het bestemmingsplan/omgevingsplan. Wel is er altijd een optie om naar de burgerlijke rechter te gaan op basis van een vermeende onrechtmatige daad. Dergelijke zaken bevinden zich buiten het publiekrechtelijke domein van de gemeente.</p>
8	<p>Het gestelde in vraag 7 betekent vervolgens dat alle BESTAANDE woonbestemmingen (in onze gemeente al gauw enkele duizenden (met vele duizenden inwoners), die aan agrarische percelen grenzen een bepaalde mate van bescherming horen te genieten die beperkend kan zijn voor agrariërs bij klachten en/of gerechtelijke procedures van bewoners: ABRvS 16 augustus 2023, 202204200/1/R4, o.v. 13.4, bent u het met mij eens?, zo niet, graag duidelijke motivatie.</p>
Antwoord	<p>Hiermee wordt klaarblijkelijk bedoeld op het feit dat als de agrariër gewasbeschermingsmiddelen gebruikt en de omwonenden hier overlast van ondervinden, de omwonenden kunnen klagen en dat de agrariër dan voorzorgsmaatregelen uit het Bal moet toepassen. Echter kan er geen beroep meer worden aangetekend tegen het omgevingsplan, wanneer deze onherroepelijk is geworden.</p>

9a	<p>Waar bij de reguliere milieuzoneringen (geluid, stof, stank) afstandseisen niet onderling gelden bij agrarische bestemmingen c.q. agrarische woningen, gelden die WEL m.b.t. een spuitzonering n.l.: In de biocidenverordening is geen verminderde bescherming vastgelegd voor bepaalde situaties of omstandigheden en kent de volgende beschermingscategorieën: Consumenten, Omwonenden en Toepassers. Of omwonenden in een woning wonen van het bedrijf zelf dan wel in een woning van een ander agrarisch (buur)bedrijf maakt geen verschil voor de mate van bescherming.</p> <p>Bent u het met mij eens?</p>
antwoord	<p>Dit onderscheid geldt niet voor spuitzonering. De regelgeving rond het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (en biociden) maakt namelijk géén uitzondering voor bewoners van agrarische bedrijfswoningen. In de relevante Europese en nationale regelgeving, zoals de Biocidenverordening (EU-verordening nr. 528/2012), wordt géén verminderde bescherming geboden op basis van eigendomssituaties of functionele binding met het agrarisch bedrijf. Er wordt onderscheid gemaakt tussen toepassers, omwonenden en consumenten, waarbij 'omwonenden' ongeacht hun relatie tot het agrarisch bedrijf eenzelfde mate van bescherming genieten. Of deze omwonenden nu wonen in een woning van het agrarisch bedrijf zelf of in een woning van een nabijgelegen agrarisch bedrijf, maakt juridisch geen verschil.</p>
9b	<p>Als u het met mij eens bent, bent u het dan ook met mij eens dat een agrariër rekening dient te houden met zijn of haar spuitgedrag t.o.v. aangrenzende agrarische woonpercelen/woningen?</p>
Antwoord	<p>Zoals eerder beantwoord, moet de agrariër voldoen aan de (voorzorgs)maatregelen uit het besluit activiteiten leefomgeving (Bal).</p>
9c	<p>Als u het niet met mij eens bent, verklaar en leg uit?</p>
Antwoord	<p>Zie antwoord hierboven.</p>
10	<p>In de door u opgestelde Handreiking spuitzonering bij gevoelige functies stelt u dat bij omzetting van een (agrarische)bedrijfswoning naar burgerwoning bij dat agrarische woonperceel (met tuin) niet meer vanaf de gevel gerekend dient te worden als gevoelige functie maar vanaf de buitengrens tuin/woonperceel. Uw redentie is kennelijk dat een agrariër die in zijn tuin zit minder bescherming mag of hoort te genieten dan een burger of niet-agrariër die in een tuin, behorende bij een woonbestemming, zit. Kunt u dit onderbouwen met jurisprudentie? Hoe verhoudt zich dit tot de biocidenverordening?</p>
Antwoord	<p>De afstanden van de spuitzones worden altijd berekend vanaf de perceelgrenzen.</p>

	<p>Zie o.a. Uitspraak 202104367/1/R3 onder punt 7 en Afdeling van 25 april 2012, 201012191/1/R3. De redenering is niet dat de agrariër minder bescherming geniet, maar dat de rechtspraak is gewijzigd, waardoor de afstand niet meer vanaf de gevel wordt gerekend maar vanaf de perceelgrenzen.</p> <p>De biocidenverordening is Europese regelgeving over de toelating van bepaalde gewasbeschermingsmiddelen. Dit gaat niet over de bescherming van de gezondheid in de open lucht bij het berekenen van afstanden tot een spuitzone. De rechtspraak bepaalt momenteel wat wij betrekken bij de redenering of sprake is van een goed woon- en leefklimaat en dus van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (= goede ruimtelijke ordening).</p>
11a	<p>Wanneer is er ooit bepaald dat bij spuitzones bij agrarische woningen onderling vanaf de gevel moet worden geregeld? Geef hiervoor de relevante regel- en wetgeving aan en/of jurisprudentie?</p>
Antwoord	<p>De afstanden vanaf de gevel komen uit de VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering. Gemeenten hielden deze afstanden eerst aan. Maar in de jurisprudentie is inmiddels bepaald dat de afstanden gerekend moeten worden vanaf de perceelgrenzen.</p>
11b	<p>Bestaat er wet- of regelgeving of jurisprudentie die aangeeft dat een tuin bij een agrarische bedrijfswoning geen bescherming geniet? Zo ja, benoem die.</p>
Antwoord	<p>Een tuin bij een agrarische bedrijfswoning geniet wel bescherming tegen andere bedrijven maar heeft een lager beschermingsniveau van een perceel met de bestemming wonen. Zie ook uitspraak 202200246/1/R2 onder punt 10.2.</p>
12a	<p>Op blz.10 van uw handreiking onder 'Maximale planologische invulling' wordt uitsluitend ingegaan op maximale planologische invulling voor agrarische bestemmingen. Volgens mij gelden voor woonbestemmingen ook 'Maximale planologische invullingen', klopt dit? Zo niet, motiveer</p>
Antwoord	<p>Bij de beoordeling of sprake is van een goed woon- en leefklimaat moeten in de regel de maximale planologische invullingen van het agrarische perceel worden beoordeeld. Dat van de woonbestemming is niet relevant, omdat een woonbestemming per definitie een gevoelige functie is en daar zit geen mate van verschil in beschermingsniveau in.</p>
12b	<p>Als het klopt dat een maximale planologische invulling niet uitsluitend voor agrarische bestemmingen geldt maar ook voor andere bestemmingen zoals een woonbestemming, waarom benoemd en benadrukt u dan wel de maximale invulling door een agrariër en niet de maximale invulling door een andere bewoner?</p>
Antwoord	<p>Zie ons antwoord hierboven.</p>
13	<p>U heeft het in uw handreiking over een functie toevoegen (blz.6 onder het kopje 'overige ontwikkelingen'). B.v. bij een woonperceel met bestemming wonen naast de reeds bestaande woning een extra woning toevoegen. U heeft het dan over 'vergroten gebruiksmogelijkheden en intensivering van gebruik' hetgeen in uw opinie beperkend zou zijn voor, of de belangen schaad, van een agrarische buur. Terwijl een extra woning toevoegen op een reeds bestaande woonbestemming alleen en uitsluitend 'Maximale planologische invulling' betreft en geen extra functie, want dat gebied had al de functie "wonen". Door de extra woning wordt het gebied met een voor bestrijdingsmiddelen gevoelige functie wordt n.l. niet</p>

	<p>uitgebreid en ‘het drift gevoelige terrein’ wordt niet uitgebreid. De gebruiksintensivering doet er niet toe, want volgens het omgevingsrecht is de mate van bescherming voor één persoon hetzelfde als voor meerdere personen. Hier bestaat ook uitgebreide jurisprudentie over b.v. ABRvS 16 augustus 2023, 202204200/1/R4, o.v. 13.4, Dus al die duizenden inwoners in onze 17 kernen wonende op een bestaande woonbestemming die grenzen aan agrarisch gebied confronteren met beperkingen, als die b.v. een mantelzorgwoning of ander gebouw met woonfunctie willen realiseren, binnen die zelfde woonbestemming, kan, mag en moet helemaal niet aan de orde zijn. Bent u het hiermee eens? Zo niet, motiveer.</p>
Antwoord	<p>De handreiking is een document met uitgangspunten en richtlijnen. Zoals u weet vinden er momenteel veel ontwikkelingen en veranderingen plaats in de rechtspraak. Wanneer de gemeente een spuitzone casus beoordeeld, kijkt zij niet alleen naar de handreiking, maar betreft zij ook de huidige jurisprudentie en regelgeving bij deze beoordeling. Wij passen deze jurisprudentie en regelgeving van dat moment toe op de casus.</p>
14a	<p>Voortbordurend op vraag 13: In uw handreiking “spuitzonering bij gevoelige functies” meldt u op pagina 6 onder de kopjes “geen intensivering gebruik” en “overige ontwikkelingen” dat als een bestaande woonbestemming intensiever gebruikt gaat worden door toevoeging van b.v. een extra woning, dat er opnieuw gekeken moet worden naar het woon- en leefklimaat en beoordeeld moet worden welke maatregelen moeten worden genomen. Kunt u aangeven welke wet- of regelgeving of jurisprudentie deze stelling van u ondersteunt?</p>
Antwoord	<p>Bij elke planologische wijziging, moet het goede woon- en leefklimaat binnen de spuitzone opnieuw beoordeeld worden.</p>
14b	<p>In dezelfde handreiking meldt u op blz.11 feitelijk het tegenovergestelde. Daar stelt u onder het kopje “belemmering voor de bedrijfsvoering van de agrariër door het plangebied”:</p> <p>Als het plangebied in de huidige situatie reeds een gevoelige functie ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kent, verandert de milieutechnische relatie ten opzichte van de agrarische gronden niet. Dit wordt ondersteunt door een uitspraak van de Raad van State: ABRvS 16 augustus 2023, 202204200/1/R4,, waarin gesteld wordt dat wanneer een agrariër al belemmerd wordt door een bestaande situatie en door aangrenzende gevoelige functies, er geen sprake is van extra belemmeringen voor het plangebied ten aanzien van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende agrarische gronden. M.a.w. de agrariër dient rekening te houden met het plangebied met een gevoelige functie, en rekening houden betekend feitelijk door de normering die u hanteert: “EEN SPUITVRIJE ZONE (van 50 meter)! tot de grens van de woonbestemming van burens. Bent u het hiermee eens?, Zo niet verklaar?</p>
Antwoord	<p>Zoals eerder omschreven worden door de Raad van State 2 onderdelen beoordeeld:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een goed woon- en leefklimaat, voor degene die binnen spuitzone wonen. 2. Eventuele beperking in de bedrijfsvoering van de agrariër. <p>Het door u aangehaalde stuk in de handreiking gaat over de argumentering die men kan gebruiken bij de beoordeling of er sprake van een eventuele beperking in de</p>

	bedrijfsvoering van de agrariër. Dit is een andere beoordeling dan of er sprake is van een goed woon- en leefklimaat.
15	In uw handreiking heeft u het steeds over de rechten en belangen van agrariërs en nooit over de rechten en belangen van andere burgers (omwonenden en aanwonenden van agrariërs) en de bescherming die zij horen te genieten. Wat weegt voor u zwaarder: het beschermen van een agrarisch product (een bloemkool of een bloembol) tegen insecten of een schimmel d.m.v. chemische bestrijdingsmiddelen, of het beschermen van duizenden burgers van onze gemeente Medemblik tegen ernstige, soms dodelijke ziektes?
Antwoord	Wij streven naar de beste oplossing voor beide. Een waardoor de agrariër kan blijven bestaan, maar waarbij ook de burger voldoende wordt beschermd tegen mogelijk schadelijke stoffen. Waarbij wij er vaak voor kiezen om of de 50 meter aan te houden of om een haag of andere afscherming te plaatsen tegen eventuele drift van de gewasbeschermingsmiddelen. Bij een vastgesteld bestemmingsplan/ omgevingsplan is er geen rol meer voor de gemeente.
16a	Vind u het niet uw taak om al onze inwoners van onze gemeente Medemblik (verblijvend op bestaande woonbestemmingen) er op te wijzen dat zij recht hebben op een spuitvrije zone van 50 meter en dat zij die desnoods juridisch kunnen afdwingen? Zo nee, motiveer.
Antwoord	Als gevolg van het ontbreken van door de gemeente te handhaven landelijke regels is er slechts een zeer beperkte publiekrechtelijke taak voor gemeenten. Er kan eigenlijk alleen sprake zijn van een dergelijke taakopvatting wanneer van de kant van de rijksoverheid wet- en regelgeving hierover wordt vastgesteld.
16b	En is het ook niet uw taak om al onze agrariërs, wellicht mede via de LTO, er op te wijzen dat zij feitelijk een spuitvrije zone van 50 meter in acht dienen te nemen tot de grens van alle bestaande woonbestemmingen, uitgaande van bestaande jurisprudentie? Zo nee, motiveer.
Antwoord	Zie antwoord op vraag 16a.